

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

ทางของศาสดา

เมื่อวานนี้ก็ไปดูเจดีย์ท่านอาจารย์ฝั้น ผนสาดเข้ามาในประตูเข้าไปข้างใน มันคงไปแช่อยู่ข้างในพื้นเลยทรุด เขยิบไปบางแห่งดังกุบกับ ๆ มันไม่แน่น เขามาบอกนั่นแหละถึงได้ไปดู นี่ก็ได้ซ่อมมันแล้ว แต่เรายังไม่พูดยังเฉย ๆ อยู่ เหนื่อยแล้ว ตั้งแต่ทำมานี้ซ่อมมา ๒ หนแล้วมั่ง แต่ละหนนี้เป็นล้าน ๆ หนที่แล้วก็ ๔ ล้าน ซ่อมไม่ใช่บ่อย ๆ อะอะต้องวิ่งมาหาเราให้เราไปดู ของหลวงปู่มันซ่อมดูเหมือนหมดไป ๔ ล้านซ่อมใหม่ เมื่อ ๒ ปีผ่านมาแล้วนี้หมดไป ๔ ล้านกว่า เจดีย์ท่านอาจารย์ฝั้นก็ ๔ ล้านกว่า เดินไปมันดังกุบกับ ๆ เป็นบางแห่ง ผนตกสาดเข้ามาข้างใน สาดเข้ามาเปียกหมดแล้วก็ไหลอยู่นั่น เลยทำให้ดินทรุด เราเดินไปดังกุบกับ ๆ เป็นบางแห่งนะไม่ทั่วไป มีบางแห่ง

เขาก็มาบอกเรานี่แหละ มี ๓ แห่งให้เราไปเป็นประธาน พิพิธภัณฑ์หลวงปู่มันก็ให้เราเป็นประธาน ท่านอาจารย์ฝั้นก็เราเป็นประธาน หลวงปู่ขาวก็เราเป็นประธาน เราเป็นประธานทั้งนั้นนะทั้งสามแห่งนี้ เราไปเป็นหัวหน้าทั้งนั้น เพราะฉะนั้นอะอะจึงต้องวิ่งมาหาหัวหน้านี้ ต่อไปก็อาจจะทรุดเรื่อย ๆ ปล่อยให้มากกว่านั้นเสียก่อนค่อยทำ นี่นิดหน่อย ถ้าทำก็ต้องรื้อหมด ๆ พื้นข้างในต้องรื้อหมด แล้วทำใหม่ทั้งหมดเลย ถ้าทำก็ต้องเป็นล้าน ๆ เวลานี้เดินไปก็มีบางแห่งเดินเขยิบนี้ดังกุบกับ ๆ มีเป็นบางแห่ง เป็นบางแผ่นมีอยู่ทั่ว ๆ ไป เวลาผนตกไม่ว่าทางทิศไหนมาเข้าประตูไหลเข้ามา ทางทิศนี้ก็ไหล ๆ ทิศตะวันออกก็ไหล มันมี ๔ ทิศนี้ น้ำไหลเข้ามาได้ทุกทิศแล้วก็มาข้างอยู่นั้นซึมลงไปเลยทำให้พื้นทรุด นี่ก็ฟังกันไปเสียก่อนเพิ่งปรากฏเท่านั้น ถ้าได้ทำมันต้องได้รื้อหมด

เวลาหลวงตาบัวตายนี้คิดลำบากเหมือนกันนะเราคิดแล้ว หลวงตาบัวตายนี้จะยุ่งมากอยู่นะ คนนั้นจะทำเจดีย์คนนี้จะทำเจดีย์เป็นบ้าไปหมด เราเองเราไม่ต้องการอะไรนะ เราอภิปวสาสนา ไปไหนมาไหนดูเอาขี้มีโครมาแห่เรา แห่ไม่ได้ไม่ใช่ทางของศาสดา พระพุทธเจ้าเสด็จออกทรงผนวชไม่ได้แห่นะ พระสาวกทั้งหลายออกบวชมาเป็น สรรณิ คจฺฉามิ ของพวกเราไม่ได้แห่ได้แห่กัน อันนี้มันพวกแห่พวกแห่กรรมฐานแห่แห่ ไปไหนแห่ ๆ ๆ เวลานี้กำลังเนาพะอยู่เห็นไหมนี่ก็เพราะแห่นั้นจะเป็นไรไป ทางศาสดาไม่มี

ดูในตำรามีนี่ เอาตำรามายันกันขึ้นมาพูดเดา ๆ ได้หรือ พระพุทธเจ้าเสด็จออกบวชใครแห่ สาวกแต่ละองค์ออกบวชใครแห่ไม่มี ฟังมากำเริบเสิบสานสมัยปัจจุบันนี้แหละ แม้แต่บวชนาคก็แห่กันยุ่งไปหมด บวชแล้วเป็นกรรมฐานเสกกันขึ้นแล้วก็แห่กัน

อีก ไม่ทราบว่าคุณดิบดีความดีในหัวใจมีเท่าไรไม่ทราบ คนมานับถือก็เอา เรียกร้องหาความสนใจของคนให้นับถือ เจ้าของไม่สนใจดูเจ้าของ แหกกันไปแหกกันมาอย่างนั้นมันถูกที่ไหน ไม่มีในตำราชั้นได้เลย เราพูดตามหลักเกณฑ์ ทำอะไรไม่มองศาสดาได้หรือ ต้องมองศาสดาซี

เรื่องก่อก่อธาตุเจดีย์ก็มีอยู่ ๔ ประเภทท่านแสดงไว้ ๑) พระพุทธเจ้า สมควรก่อเจดีย์ไว้กราบไหว้สักการบูชาทั่วแดนโลกธาตุ ๒) พระปัจเจกพุทธเจ้า ควรสร้างเจดีย์ ที่ควร ๆ บอกรไว้ในตำรา ๓) พระอรหันต์ ๔) พระเจ้าจักรพรรดิ มี ๔ ประเภทนี้ควรสร้างพระเจดีย์ไว้ในชุมชนมุข เช่น ทางสี่แพร่ง ในชุมชนมุขนให้เขาได้กราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจเป็นสาระสำคัญในหัวใจของโลก ไม่ใช่จะก่อสร้างสี่มุมสี่เหลี่ยมสี่เหลี่ยม หลวงตานี้ไม่ได้รับรองนะว่าเป็นอรหันต์ระแหง ใครอย่ามาก่อเจดีย์นะเวลาตายเอาเสียเห็นสาตเห็นพันโยนลงเหวโน่น เราเบื่อจริง ๆ นะไม่อยากจะ เราสอนโลกสอนอะไรเราสอนด้วยน้ำใจ ๆ ไม่ต้องการชื่อเสียงเรื่องนามอะไรทั้งนั้นแหละ ไม่เอา

เพราะฉะนั้นทำอะไรเขาจะเขียนชื่อเรา เราบอกให้ลบออกเราไม่เอา เราเอาแต่ประโยชน์ให้โลกเท่านั้นพอ ทำชื่อทำเสียงติดไว้เบ้อเร่อเหมือนโลกเขาละซี ไปตลาดวัดหมด ทำที่ไหนให้มีชื่อเสียงโด่งดัง ว่าอาจารย์องค์นี้มีชื่อเสียง ทำอะไรดังไปหมด แม้ที่สุดทำกระต๊อบทางรถเมล์ก็ต้องทำชื่อไว้ เขียนไว้เต็มไปหมดเห็นไหม พวกบ้านี่วางั้นเลย อยากได้แต่ชื่อแต่เสียง เจ้าของไม่สนใจจะดีหรือไม่ดีก็ตาม ขอให้ออกข้างนอกไซว์ให้โลกได้เห็นพอ เจ้าของเป็นขี้หมากี่ข้างมัน เป็นอย่างนั้นนะเดี๋ยวนี

สมัยทุกวันนี้กิเลสตลาดธรรมะไม่ได้ออกนะ ถ้าธรรมะแล้วไม่ออก ทำอะไรทำไป จะเป็นประโยชน์แก่โลกมากน้อยอย่างไร เอา ทำลงไป นั้นธรรมเป็นอย่างนั้นนะ ถ้าโลกประกาศลั่น จะมอบของให้แก่ละชั้นละอันนี้ โธ หนังสือพิมพ์ต้องมานั่งเป็นแถว ยืนเป็นแถวถ่ายรูป รูปเท่านี้ละ พอยื่นให้ப்பหน้าแขน อยากตีหน้าผากให้ เอา จริง ๆ มันสมบัติอะไรเรื่องของเด็ก จะทำอะไรก็ทำลงไปซีจะให้อะไรก็ให้ไปซี หาประกาศทำไม เอาชื่อเอาเสียงอะไร ชื่อก็มีมาแล้ว นี่ละคือกิเลสตลาดดูเอา สมัยทุกวันนี้มีแต่อย่างนั้นนะสลดสังเวชจะตายไปละเรา

ผิดไปที่ไหนที่พูดเหล่านี้ กิริยาอาการแสดงออกมีแต่กิเลสออกทำงาน ๆ บนหัวใจสัตว์ กิริยามารยาทออกมาจากหัวใจแสดงเต็มโลกเต็มสงสารเวลานี้ จนกระทั่งอดทนระอาใจพระพุทธเจ้าทรงท้อพระทัย โอ๊ย จะทำยังไง จะไม่ทำยังไงมันเป็นอย่างนั้นทั่วแดนโลกธาตุนี้ มันหนาแน่นขนาดนั้นจะทำยังไง ทรงท้อพระทัยทั้ง ๆ ที่จะเป็นศาสดาสอนโลกอยู่แล้ว นี่ละเทศน์ตามหลักความจริงจริง ๆ ที่มีอยู่ในสามแดนโลกธาตุนี้ ฟังได้เมื่อไร กิเลสฟังไม่ได้นะ พูดจริง ๆ นะ แต่ธรรมะจะบึง ๆ เลย กิเลสนี้ฟังไม่ได้

เพราะมีแต่กิเลสเต็มโลกธาตุนี้ จะว่าไงมันก็ฟังไม่ได้ละซิ ไปไหนก็ต้องประจบประแจง เลี้ยแข้งเลี้ยขากันไป เรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้น ความจริงไม่มีมีแต่ความจอมปลอม หลอกกันไป ทำไปอย่างนั้นละ ประกาศอย่างนั้นประกาศอย่างนี้ดูแล้วนำหัวเราจะตาย ไป เด็กเขาก็หัวเราะได้

ไปช่วยสงเคราะห์ใครก็ตามนะ ไปนี้ โห หนังสือพิมพ์ออกเกลื่อนเทียวนะ ชั้นเท่านี้ละยื่นให้กันแล้ว ออกหนังสือพิมพ์ประกาศลั่นโลก ไม่ทราบว่าจะประกาศหาสมบัติอะไร ของชั้นเท่านี้ยื่นให้เท่านี้ก็พอแล้ว เพราะฉะนั้นนี่ไปทำอะไรให้ใครหนังสือพิมพ์มาไม่ได้นะ ชี้น้ำเลยเรา อย่ามาทำนะว่างี้เลย ลูกศิษย์ของเราเต็มบ้านเต็มเมือง ของเหล่านี้เป็นของลูกศิษย์เราทั้งนั้นไม่ใช่ของเรานะ เราทำหน้าที่แทนลูกศิษย์ลูกหาต่างหาก ถ้าจะออกหนังสือพิมพ์ออกให้หมดลูกศิษย์ของเราละ ถ้าออกหมดไม่ได้อย่ามาออกเรื่องของเรา ว่าอย่างนี้เลย

ออกไปแจกของหนองคาย ๓ วัน ๔ วัน แจกแต่ละครั้งแจกไม่หมด มากหรือไม่มาก รถสิบล้อ ๆ ข้าว เครื่องกระป๋องเต็มรถ ๆ วางก็กลงไปแจก ๓ วันไม่หมด เพราะแจกให้ทั่วถึงกันนี้ไม่ได้แจกสุมสุมห่า ก่อนที่จะแจกตัดตัวเลขมาหมด ไปสำรวจมาหมดเรียบร้อยแล้วแจกตามนั้นเลย พวกแจกก็แจก พวกมาก็เดินเป็นแถวมาเรื่อย ๆ บางที ๓ วันยังไม่หมดของมากหรือไม่มากฟังซิ พวกหนังสือพิมพ์จะมายุ่งไม่ได้นะ เราไม่ให้มายุ่ง นี่ยกเป็นเอกเทศต่างหากนะ เราไปทุกแห่งแหละ ไฟไหม้ที่ไหนไปละ ฟาดสิบล้อ ๆ ก็คันไปเลย ฟาดลงไปทุ่ทุ้งกันลงไปเลย อย่างนั้นถึงเรียกว่าช่วยโลก มีมากช่วยมาก มีน้อยช่วยน้อย มีกำลังช่วย

ไม่จำเป็นจะต้องประกาศลั่นโลกให้เขาหัวเราะ ประกาศหาอะไร เรื่องความดีเกิดจากการประกาศนั้นมีอะไรบ้าง เอามาบวกลบกันแล้วเป็นผลลบไปเลย มีแต่อวดตัวเฉย ๆ ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร กัดไม่ต้องเห่า ใส่ป๊อบเลยเทียววิ้งหนีเลย อยากเห่า-เห่า ไม่อยากเห่า-เฉย นั้นอย่างนั้นซิ พุดน้อยต่อยมมากเป็นอย่างนั้น

นี่อะไรมีแต่เรื่องประกาศลั่นโลกกัน ไปที่ไหนเหมือนกัน โห ของที่จะตกถึงมือแต่ละครั้งนี่วิ่งกันไปวิ่งกันมาประกาศลั่น เราไปดูเห็นด้วยตาเรานี้ะไม่ใช่ไม่เห็น อ้อ อย่างนี้เขาสงเคราะห์กันสงเคราะห์อย่างนี้เอง มาถามอย่างนั้นมาโล้อย่างนี้ โลไปโล่มา ครั้นกลับมาเอามาให้แค่นี้เท่ากำป็นนี้ อ้อ อย่างนี้เอง มันทำเป็นนากินของพวกนี้ต่างหาก สงเคราะห์กันสงเคราะห์แบบมีนากินอยู่ อันนี้เอาไปเป็นปลีก ๆ ย่อย ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ พอเป็นเครื่องประกาศนากินอยู่ลึกลับ ๆ ต่างหากนะ นำทุเรศจริง ๆ นะไม่ได้มีจริงใจกันอะไรเลยทำอะไร โลกเราอยู่ด้วยกันได้ยังไงเป็นอย่างนั้น ไม่ได้มีความเต็มอกเต็มใจจริงใจต่อกัน ทำก็ทำแบบอย่างนั้นแหละไม่ได้มีความจริงใจ

นี่เวลาตายมันจะเป็นนะ ถ้าเป็นอย่างทุกวันนี้ตายแล้วมันจะรุมนะ หลวงตาบัว ตายแล้วเอาสาดเหี้ยนเสื่อเหี้ยนพันโยนลงเหวโน่นไม่ให้ใครไปยุ่ง แผลงวันแมลงวันมัน ยุ่ง อยู่ธรรมดา มันก็ยุ่งอยู่แล้วนี่ นี่เราไม่ได้หวังอะไรเราพูดได้เต็มปาก เราไม่ได้หวังอะไรกับโลกอันนี้ สามแดนโลกธาตุจิตของเราไม่เคยไปข้องกับอะไรเลย ว่าให้มันเต็มยศเสียซิ มันหมดทุกสิ่งทุกอย่างมันพอเสียทุกอย่างแล้วเดี๋ยวนี้ มันพอ มีแต่หัวใจของโลกเท่านั้นที่เราตื่นอยู่เวลานี้ ใครจะคิดก็คิดนะ

ที่ดูต่ำกว่ากล่าวนี้อ่านทั้งหลายเห็นว่าเป็นอย่างไร เป็นความเสียหายหรือดูต่ำกว่า กล่าวนี้อ่าน เราพูดด้วยความเมตตาสงสารต่างหากนะ มันจะตายเมื่อไร ลมหายใจหมด มันก็เท่านั้นเอง นี่เราห่วงแต่หัวใจโลก นอกนั้นเราไม่ห่วงอะไรในโลกอันนี้ มีแต่หัวใจโลกเท่านั้น ที่ไหนเราก็กินไปเพราะความเมตตาสงสาร เรื่องสมบัติเงินทองข้าวของมาก น้อยมีอยู่เต็มโลก ที่ไหนไม่อดแหละโลกอันนี้ มันอดแต่หัวใจที่จะมีต่อกันเท่านั้น น้ำใจ นี้อุดมาก ใครก็มีแต่จะเอา ๆ จะให้ไม่มีมันซิ มันอดน้ำใจ แห่งผากน้ำใจ

นี่พูดให้เต็มปาก ฟังซิท่านทั้งหลายฟัง เทศน์มานี้ก็ปีก็เดือน ๔๐ กว่าปีแล้วนะ เทศน์แบบนี้ไม่ค่อยเทศน์ ไม่ค่อยได้ยินแหละ เจ้าของไม่ค่อยเทศน์ ที่ว่ามันพอเสียทุกอย่างแล้วไม่สนใจกับอะไรเลยนี่ไม่เคยออกไม่เคยเทศน์ ออกวันนี้อย่างเดียว นี่ ๔๐ กว่าปี มาแล้วนี้ได้สั่งสอนโลกนะ พอก็บอกว่าพอ เอา ผิดตรงไหนให้ว่ามาเอาหลวงตาบัวไปใส่ คุกใส่ตะรางซิ กิเลสตัวไหนเก่ง พูดความจริงของธรรมพูดไม่ได้มีหรือ ตั้งแต่กิเลสมัน ยังแสดงได้ธรรมะมีแสดงไม่ได้มีอย่างหรือ

เวลาหิวมันก็หิวจิต เวลามันพอจะให้ว่ายังไง พูดพอไม่ได้หรือ หรือว่าอวดหรือ อวดก็กิเลสนั่นแหละมาว่าเป็นอะไรไป ธรรมท่านไม่ว่ากันแหละ มีแต่กิเลสแหละมาว่า ตีปากกิเลสเย็บปากกิเลสให้ขาดสะบั้นไปโน่นเป็นไร ธรรมพูดไม่ได้กิเลสเป็นได้มีอย่างหรือ มันก็เอารัดเอาเปรียบกันเกินไปซิ กิเลสตัวไหน ๆ มาแหยมฟาดให้มันฟัง ๆ เพราะฉะนั้นจึงได้พูดเต็มปากละซิ ไม่มีอะไรที่เราจะเคียดแค้นยิ่งกว่าเคียดแค้นให้กิเลส ว่าอย่างนั้นเลยนะ เราเคียดจริง ๆ

เพราะเราเคยฟัดกับกิเลสมาเสียจนกระทั่งบางทีจนจะสลบสลอ เอาขนาดนั้นนะ ไม่ได้คิดว่าจะมีชีวิตมาสั่งสอนประชาชนญาติโยมนี่ เพราะเราไม่เคยนิสัยของเรา ไม่ได้ เคยหวังบริษัทบริวารอะไร ที่จะแนะนำสั่งสอนคนให้อย่างนั้นอย่างนี้ไม่มีในหัวใจ ว่าอย่างนั้นเลยนะ แต่เมื่อรุมเข้ามา ๆ จำเป็นก็ต้องได้แจกได้แจกกันอย่างนี้แหละ แล้ว เมื่อแจกแจกอย่างนี้แล้วจะไม่ให้พูดยังงใจความหนักเบาเล็กน้อยเมื่อเกี่ยวข้องกันแล้ว ก็ ต้องพูดละซิ

พูดถึงเรื่องกิเลสนี้หนักจริง ๆ นะในหัวใจของเรา คิดดูอัดในเทพก็ยังมี กำลัง ฉันทังหันอยู่นี้มีใครมาบอกว่ากองทัพกิเลสมาแล้ว ไหนเท่านั้นไสบาตรออกเลย ตูมเลย ไม่มีรอ ยกครูไม่มี ถ้าน้ำกมวกก็ต้อยเลย มันเคียดแค้นขนาดนั้น มันทำลายโลกขนาด ไหน สามแดนโลกธาตุมันทำลายทั้งนั้นนี่นะ เปิดใจออกให้เห็นหมดซิ พอเปิดออกหมด แล้วทำไมจะไม่เห็นโทษของกิเลส นี่มันไม่เปิดนะซิ มีแต่กวันเข้ามา ๆ เป็นบ้ากับกิเลส หันหน้าให้กิเลส ๆ หันหน้าเข้าศีลเข้าธรรมเมื่อไร พูดแล้วสลดสังเวชจะตายไปนี่นะ

ใครจะรู้ตัวให้รู้นะ ทางออกจากที่คุมขังของวิภูวนมีแต่ศีลแต่ธรรมความดีเท่านั้น นอกนั้นไม่มีทางออก กิเลสมัดไว้หมดไม่มีทางออก กิเลสกลัวแต่ธรรม ใครจะรีบ ขวนขวายประพฤติตัวให้ดีให้ทำนะ นี่ละทางออกมีเท่านี้ นอกนั้นไม่มี สามแดนโลกธาตุ มีแต่ทางปิดของกิเลสทั้งนั้น ไม่มีทางออก หนาแน่นขนาดนั้น โลกมองไม่เห็นมิดมิดปิด ทวารเอาขนาดนั้นนะ สิ่งใด ๆ ถ้าเป็นเรื่องชอบใจมีแต่เรื่องของกิเลสทั้งนั้น มันวางเหยื่อล่อ ๆ ไว้หมดทุกชั้นทุกภูมิให้อยาก ๆ ถ้าไม่ยากแล้วเป็นธรรม การปฏิบัติชั้นเริ่มแรกเป็นอย่างนั้น

เวลากิเลสมีอำนาจมากความยากอะไรต้องเป็นกิเลสทั้งนั้น คำว่าเป็นธรรมนี้ไม่มี ไม่ค่อยมีและไม่มี จนกว่าว่าธรรมมีกำลังมากเข้าภายในจิตใจแล้ว ทีนี้อยากธรรมนะ ถ้าเป็นอยากเป็นธรรมละที่นี้ อันไม่ยากเป็นกิเลสละที่นี้มันพลิกกัน เปลี่ยนกันเรื่อย ๆ อันไหนอยากเป็นธรรม ๆ เรื่อย เหมือนกับแต่ก่อนอยากเป็นกิเลสทั้งนั้นเวลากิเลสหนา นะ เวลาธรรมหนาแน่นขึ้นมากภายในจิตใจแล้วอยากอะไรเป็นธรรมทั้งนั้น ไม่อยากเป็น กิเลส ๆ พลิกกันไปเรื่อย ๆ ทีนี้ก็เบิกออก ๆ กว้างออก ๆ เห็นกิเลสเป็นข้าศึกเรื่อยไป ๆ เตี้ยก็ผิงกันเลยแหลกลแตกกระจายไปเลย ไม่มีอะไรมายุ่งในโลกนี้ สามแดนโลกธาตุ ไม่มีอะไรเป็นข้าศึกมีกิเลสตัวเดียวนี้เท่านั้น ว่าอย่างนั้นเลย บอกว่าเท่านั้น ไม่มีอะไร

ใครจะตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติก็เอา พระพุทธเจ้าเป็นองค์เล่นเมื่อไร ศาสดาองค์เอกสอนไว้ทุกสิ่งทุกอย่างว่ารู้ว่ามันเป็นอะไรสอนไว้หมดจริงทุกอย่างไม่มี อะไรคลาดเคลื่อนแหละ เรายังเห็นว่าศาสดาเป็นของเล่น เห็นกิเลสเป็นของจริงอยู่เห รอ กิเลสมันหลอกมาสักเท่าไรแล้วควรเข็ดควรหลาบแล้วนี่นะ เอ้า หันหน้าไปไหว้พระ พูดไปพูดมาจะตายละพูดคนเดียว

พูดไป ๆ ทั้งขบขันทั้งอยากหัว(เราะ) ทั้งซึ้งซึ้งตึ้งตึ้งทั้งจะตีคนทั้งอยากหัว (เราะ) มันเป็นยังงั้นนะหลวงตา คึกคักซึ้งซึ้งเหมือนจะกัดจะฉีก แต่ภายในใจยิ้มอยาก หัวเราะ ทำไมเป็นอย่างนั้น พิจารณาซิ ก็ไม่ได้พูดด้วยความโกรธมันก็เป็นอย่างนั้นนะซิ พูดด้วยพลังของธรรมต่างหาก ไม่ได้พูดด้วยความโกรธ ถ้าความโกรธแล้วไปละ พลัง ของความโกรธเป็นอย่างนั้น พลังของความโกรธเป็นกิเลส พลังของธรรมนี้เป็นธรรม

ล้วน ๆ เหมือนฟ้าดินถล่ม ก็เหมือนอย่างฟ้าร้องเปรี้ยง ๆ ฝนตกลงมาเย็น แฉะเป็น
อย่างนั้นนะ

ผู้ภาวนาก็เหมือนกันอยู่ตามแถวนี้แหละ ภาวนาพอเจ็บนั้นปวดนี้บ้างจะตาย
หวังอยากให้มันหายนั้นมันหายนี้ ถ้าอยากตายละบอกให้มันหายนะ อยากให้มันหาย
อยากให้มันหมด นั่นละตัวสมุทัยรู้ไหม ความอยากให้ทุกข์หายนั้นละคืออยากให้ทุกข์
เกิด อะไรหายไม่หายก็ตามขอให้รู้ความจริงนี้เท่านั้น นั่นถูกต้อง ฟาดลงไปตรงนั้น
ความจริงไม่ตายความรู้ไม่ตาย นั่นละความจริงแท้ที่อยู่ที่ใจไม่เคยตาย สิ่งเหล่านี้เกิดดับ
ทั้งนั้น ทุกข์จะมากขนาดไหนเป็นฟินเป็นไฟก็ดับ นี่จึงว่าให้เห็นตามความจริง ทุกข์มาก
อยากให้ทุกข์ดับ โอ๊ย เท่านั้นละ อยากให้ทุกข์ดับเท่าไรก็เท่ากับอยากให้ทุกข์เพิ่ม
เอง

นี่ทำมาพอแล้วนี่นะไม่ใช่มาคุยเฉย ๆ ไม่ได้คุยเฉย ๆ เวลามันทุกข์มันพอ ๆ
กันหมด เหมือนไฟเผาหมดตัวนี้ มันเต็มทีของมันนะ ที่นี้ไม่มีทางออกก็อยากให้ทุกข์
หายละซี อยากให้ทุกข์หายมันยิ่งเพิ่มขึ้นอีก ที่นี้ก็ปรับใหม่ เอ้า หายไม่หายก็ช่างขอให้รู้
ความจริงนี้เท่านั้น ตัดสินปั๊บเข้าไป กระจายออกเลย ที่นี้ทุกข์จะดับก็ตามไม่ดับก็ตาม
ไม่ได้กระเทือนกันนี้นะ มีอยู่ ๒ ประเภทสำหรับการประพฤติปฏิบัตินะ ประเภทหนึ่ง
พิจารณาเรื่องทุกข์มากน้อยเท่าไรโหมกันเข้า สติปัญญาจะอยู่ไม่ได้เวลานั้น ต้องหมุน
เป็นธรรมจักรเลย เราจะทนเฉย ๆ ไม่ใช่ไม่ถูก

ความทุกข์มากตรงไหนแยกทุกข์ออกจากกาย แยกกายออกจากทุกข์ แยกทุกข์
ออกจากจิต แยกจิตออกจากกาย แยกกายออกจากจิต มันแยกกันอย่างนั้น อะไรเป็น
อะไรให้เห็นชัดเจน หมุนตัวอยู่ตรงจุดมันเป็นทุกข์มาก ๆ เอาตรงนั้น ๆ ต้องการให้รู้
ความจริงเท่านั้นไม่ต้องการให้รู้อะไร อะไรไม่จริงให้มันดับลงไป ๆ อะไรจริงอันนั้นจะ
ยังอยู่ ชัดลงไป ๆ ที่นี้ก็รอบเข้า ๆ ก็ดับพริบหมดเลย นี่ประการหนึ่งนะ ดับหมด ร่าง
กายหายเจ็บพร้อมกันเลย พอทุกข์นี้ดับหมดความรู้สึกในส่วนร่างกายนี้หายเจ็บ ยัง
เหลืออยู่ธรรมชาติอันหนึ่งที่เป็นของอัสจรรย์ สักแต่ารู้ แต่ไม่สักแต่ว่าธรรมดานะ
คือเพียงว่ารู้กับอัสจรรย์อยู่เท่านั้น นี่อันหนึ่ง แต่แยบออกมาอนั้นไม่ได้นะ พุดได้
เพียงเท่านั้น ละเอียดสุดขนาดนั้น นี่อันหนึ่ง

อันหนึ่งเวลารอบกันแล้วทุกข์เป็นทุกข์ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ไม่กระเทือนกัน
จะเผาไหม้จนกระทั่งล้มตายไปนั้นก็ตามจะไม่กระเทือนจิตเลย นี่เวลาเรียนอริยสัจรู้
ความจริงรู้ริยสัจรู้อย่างนี้ นั่นละท่านว่ารู้ริยสัจ รู้ความจำรู้อะไรเป็นทุกข์เท่านั้น รู้
ด้วยความจริงรู้อะไรเปิดทุกข์ออก ๆ แยกทุกข์ออกจากใจ ความสำคัญมันหายนั้น
แหละพาให้เป็นทุกข์ อันนั้นเป็นทุกข์อันนี้เป็นทุกข์ เราเป็นทุกข์ แข่งเราเป็นทุกข์ ขาเรา

เป็นทุกข์ อันไหนเป็นเรา อันไหนเป็นเขา เขาเขาวายังไง ทุกข์เขาวายังไง ไม่ใช่เป็นบ้าแต่เราคนเดียวไปสำคัญเขาเหรอ จึงไม่รู้ตัว มันก็ถอนเข้ามา ทุกข์ก็เป็นทุกข์ กายเป็นกาย จิตก็เป็นจิต ต่างอันต่างจริงแล้วต่างอันต่างอยู่ ถึงจะเผาไหม้กันลงจนกระทั่งตายเวลานั้นก็ไม่กระเทือนจิต นี่ประการหนึ่ง ประการหนึ่งดับพร้อมหมด

ให้มันเป็นตามหลักธรรมชาตินะไปคาดเอาไม่ได้สิ่งเหล่านี้ ต้องเป็นเองตามหลักธรรมชาติ มันจะเป็นแบบไหนก็ช่างในบุคคลคนหนึ่ง จะเป็นแบบเดียวก็ตาม สองแบบ สามแบบก็ให้มันเป็นตามหลักธรรมชาติของมันเอง จะไปปรุงไปแต่งไม่ได้นะ อย่างนั้นชิมันถึงขีด พุดก็ขีดพุดอาจหาญ เราเห็นสิ่งใด นี่กระโถน คนตาดีเห็นทั้งนั้นมองมาซิ อาจหาญไหม เห็นไหม เห็นธรรมก็เห็นอย่างนี้ คนตาบอดมีก็หมิ่นก็แสนก็ล้าน ๆ คนไม่เห็นไม่สำคัญ สำคัญคนตาดีเห็นเท่านั้นพอ มองมาซิ นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าประกาศ ทำท่ายอยู่เหมือนกระโถนนี้ เห็นอยู่อย่างนี้ เมื่อจ่อเข้าไปถึงกันแล้วเห็นอย่างนี้จะว่าไง แล้วนำมาพุดไม่ได้ยังไงเห็นอยู่ไม่รู้ยู่